

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 178
van **RENAAT LANDUYT**
datum: 14 maart 2018

aan **SVEN GATZ**
VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL

Toporovski-affaire - Oproep museumsector

Enkele weken geleden liet de minister weten dat de Toporovski-zaak voor hem afgesloten was nadat hij de onafhankelijke expertencommissie opdoekte. De onafhankelijke experts konden hun onderzoek niet uitvoeren gezien de eisen van de verschillende partijen. In de krant liet de minister zich ontvallen dat hij geen verplichtingen had om hierin tussen te komen en dat hij eigenlijk alleen maar een scheidsrechterrol probeerde op te nemen, wat mislukt was, dus daarmee was de kous af.

De mensen werkzaam in de Vlaamse museumwereld echter zijn die mening niet toegedaan. Het hele Toporovski-verhaal zindert nationaal en internationaal na. In nationale en internationale media wordt de geloofwaardigheid van onze musea nu in twijfel getrokken en ik hoop dat de minister kan begrijpen dat dat pijn doet bij de vele mensen werkzaam in deze sector.

In een opinieartikel in De Standaard laten museumdirecteurs uit Vlaanderen nu van zich horen. Het Museum voor Schone Kunsten (MSK) heeft volgens hen alle deontologische codes en de regels van het gezond verstand geschonden, en de museumdirecteurs kunnen en willen niet meer zwijgen. De imagoschade is immers groot, wat de betrokken partijen in dezen ook mogen zeggen.

In hun 'open brief' in De Standaard roepen zij op om opnieuw een onafhankelijke, liefst internationaal samengestelde, commissie op te richten met dezelfde opdracht als de commissie-Leysen. Externe doorlichting lijkt hen onontbeerlijk om hier lessen uit te trekken voor de hele sector. Daarbij zijn transparantie en het afleggen van verantwoording aan het publiek, pers en collega's een absolute noodzaak.

1. Heeft dit standpunt van de museumdirecteurs de vraag van de minister naar advies aan het museumoverleg doorkruist?
2. Ondersteunt de minister deze oproep uit de museumsector?

ANTWOORD

op vraag nr. 178 van 14 maart 2018

van **RENAAT LANDUYT**

1. Op maandag 5 maart publiceerden enkele museumdirecteurs en erfgoedwerkers een open brief waarin de imagoschade van de Toporovski-zaak voor de Vlaamse museumwereld werd aangeklaagd. Onderaan de open brief staan de namen van de ondertekenaars vermeld en een verklaring vanwege de ondertekenaars waarin ze zelf aangeven 'werkzaam te zijn in de Vlaamse museum- en erfgoedwereld en actief te zijn in het Vlaams Museum Overleg, een informeel overlegplatform van de Vlaamse musea'.

De ondertekenaars stellen in hun open brief dat ze deze brief in eigen naam ondertekenden en niet namens het museumoverleg. De open brief gaat in op de wijze waarop de ondertekenaars het verhaal van de Gentse bruiklenen uit de collectie Toporovski inschatten.

De vraag die ik aan het museumoverleg wil stellen is echter toekomstgericht. Hoe kunnen de musea zich in de toekomst beter wapenen om, conform de ICOM-principes, het tentoonstellen van kunstwerken met een onduidelijke provenance en authenticiteit te vermijden.

Het is belangrijk dat het Vlaamse museumveld zich over deze vraag beraadt en, in overleg met ICOM-Vlaanderen, nagaat of er richtlijnen kunnen ter beschikking gesteld worden van de musea die de internationale ICOM-richtlijnen ter zake verduidelijken en concretiseren. Op 26 maart is hierover een overleg gepland met het museumoverleg.

2. Net zoals de ondertekenaars vind ik het belangrijk om de nodige maatregelen te nemen om het vertrouwen in het Gentse Museum voor Schone Kunsten te herstellen. Om die reden heb ik in februari ook de opdracht gegeven aan een expertencommissie om klaarheid te scheppen in deze zaak. Jammer genoeg was het voor de commissie onmogelijk om haar taken uit te voeren en was ik dus genoodzaakt deze al na één dag op te heffen. Ik zal nu verder met het Museumoverleg bekijken welke concrete stappen er vanuit Vlaanderen gezet kunnen worden.

De oproep van de museumdirecteurs kreeg ook gehoor bij de stad Gent die besliste om een externe audit naar de werking van het museum te laten uitvoeren. De stad besteedt de opdracht uit via Audit Vlaanderen.